

Eduskunnan talousvaliokunta
tav@eduskunta.fi

7.4.2021

Asia: HE 29/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Pörssisäätiön lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle koskien hallituksen esitystä Euroopan finanssivalvontajärjestelmää koskevan EU-lainsäädännön täytäntöönpanosta

Pörssisäätiö kiittää lausuntopyynnöstä. Pörssisäätiö edistää arvopaperisäästämistä ja arvopaperimarkkinoita.

Esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön Euroopan finanssivalvontajärjestelmän tarkistuksen yhteydessä annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi eräiden rahoitusmarkkinoita koskevien direktiivien muuttamisesta. Esityksessä ehdotetut muutokset kohdistuisivat rahoitusvälineiden markkinoita koskevaan direktiiviin sekä rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämistä koskevaan direktiiviin tehtyjen muutosten kansalliseen täytäntöönpanoon.

Lausuntopyynnön kohteena olevassa hallituksen esityksessä on kyse pääasiassa EU-lainsäädännön kansallisesta voimaansaattamisesta. Kansalliseen lainsäädäntöön tehtävät muutokset ovat lähinnä teknisiä, eikä täytäntöönpantavassa EU-lainsäädännössä ole merkittävästi kansallista liikkumavaraa.

Pörssisäätiö suhtautuu positiivisesti ehdotettuihin lakimuutoksiin ja muutosten taustalla vaikuttavaan EU-lainsäädäntöön. Ehdotetut lakimuutokset ovat omiaan selkiyttämään ja yhdenmukaistamaan eurooppalaisen finanssivalvontajärjestelmän toimintaa. Taustalla vaikuttavan EU-sääntelyn tavoitetta uudistaa Euroopan valvontaviranomaisten hallintoa siten, että siitä tulisi toimivampi ja tehokkaampi, sekä pyrkimystä yhtenäistää eurooppalaisia valvonta- ja tulkintakäytäntöjä on pidettävä kannatettavina tavoitteina.

Pörssisäätiö pitää erityisen positiivisena sitä, että Euroopan finanssivalvonta-asetuksissa Euroopan valvontaviranomaisten nimenomaisena tehtävänä mainitaan valvontakäytäntöjen lähentämisen tehostaminen sisämarkkinoilla. Valtaosa Suomessakin sovellettavasta arvopaperimarkkinoiden sääntelystä perustuu joko suoraan sovellettaviin EU-asetuksiin tai direktiiveihin, joissa kansallista liikkumavaraa on varsin niukasti. Tästä huolimatta kansallisten valvontaviranomaisten soveltamiskäytännöissä on ollut ajoittain merkittäviä tulkin-

taeroja jopa suoraan sovellettavan EU-oikeuden sisällöstä. **Näiden tulkintaerojen kaventaminen on välttämättömän edellytys yhtenäiseurooppalaisten pääomamarkkinoiden kehittymiselle, mikä on myös Suomen etu.**

Lisäksi Pörssisäätiö kiinnittää huomiota siihen, että nykyisin eurooppalaisesta arvopaperimarkkinaoikeudellisesta sääntelystä tulee laajaa ja monikerroksista johtuen sääntelyarkkitehtuurista. Säädökset ovat yhä suu-remmissa määrin asiantuntijoiden asiantuntijoille kirjoittamia. Oikeudenalasta on tullut haastava, ja sen hal- tuun ottaminen edellyttää myös oikeudellisen koulutuksen saaneilta henkilöiltä laajamittaista perehtymistä. Tilannetta ei helpota se, että kansalliset valvontaviranomaiset ovat ajoittain olleet haluttomia tekemään tul- kintakannanottoja tai jäsenvaltioiden kansallisten valvontaviranomaisten välillä on ollut merkittäviä tulkinta- eroja.

Edellä mainittua ongelmaa on pyritty helpottamaan muuttamalla Euroopan finanssivalvonta-asetusten ar- tiklaa 16 ja säätämällä uudet 16a ja 16b artikkelit. Nämä säännökset koskevat mm. Euroopan valvontaviran- omaisten julkaisemia ohjeita, suosituksia ja lausuntoja. Muutoksia on yleisellä tasolla pidettävä tervetulleina parannuksina, vaikkakin uuden 16 b artiklan muutoksia on pidettävä osin epäonnistuneena.

Euroopan valvontaviranomaisten julkaisemat kysymykset ja vastaukset (eng. questions and answers, Q&A) ovat olleet tärkeä valvonnan lähentämiskeino, jolla on edistetty yhteisten käytäntöjen noudattamista anta- malla ohjeita Euroopan valvontaviranomaisten toimivallan piiriin kuuluvien säädösten soveltamisesta. Eu- roopan valvontaviranomaisten antamat vastaukset näihin kysymyksiin eivät kuitenkaan ole sitovia uuden 16 b artiklan mukaan. On sinänsä selvää, että EU-oikeutta tulkitsee viimekädessä Euroopan unionin tuomiois- tuin, mutta hallintoalamaisten tulisi voida luottaa viranomaisen tulkintaan lain sisällöstä, vaikka viranomai- sen tulkintalinjaa olisi myöhemmin muutettava unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella.

Pörssisäätiö myös korostaa selkeän ja yhdenmukaisen yleiseurooppalaisen valvonta- ja ohjeistuskäytän- nön merkitystä suomalaisille yksityissijoittajille. Yksityishenkilöiden osakesijoituksista 90 prosenttia on ko- timaisissa pörssiosakkeissa, mutta viime aikoina tehdyistä uusista sijoituksista yhä suurempi määrä on koh- distunut myös ulkomaisiin yhtiöihin.

Edellä mainituista syistä johtuen Pörssisäätiö toivoo, että myös jatkossa Suomi edistäisi proaktiivisesti yh- tenäisen finanssivalvontakäytännön kehittymistä Euroopassa. Pörssisäätiön näkemyksen mukaan niin kan- sallisten kuin Euroopan valvontaviranomaisten ohjeistusten ja tulkintakäytäntöjen tulisi olla kattavia, yhden- mukaisia ja helposti ymmärrettäviä. Lisäksi markkinatoimijoiden tulisi voida luottaa viranomaisten tulkinta- kannanottojen sisältöön.

Annamme mielellämme lisätietoa lausunnostamme.

Sari Lounasmeri
toimitusjohtaja

Jesse Collin
lakijohtaja